

# A MUNKÁ

XVI. évfolyam, 25. szám.

Ára 16 fillér

Sálgótarján, 1938 június hó 18

## A magyar rög öre.

Dr. Sztranyavszky Sándor  
nagy sikert aratott beszéde  
a parlamentben.

A magyar föld problémái széles körű megvitatást nyertek a képviselőház költségvetési vitájában. A földről a közgazdaságtan azt tanítja, hogy egyik termelési eszköz, épp úgy, mint a tőke és a munka. A közjog viszont a nép és a főhatalom mellett az állami élet harmadik alaptevézőjének tekintti. A magyarság azonban mióta megtelepedett a Kárpátok medencéjében, sohasem tudta a földet amelyen élt, a tudományos meghatározásoknak ezzel a hűvös szemüvegével nézni. A mi népünknek nemcsak az állami élet attribútuma és nemcsak termelési eszköz volt, a föld, mert mindig érezte a nagy titkot, amit most az ország első gazdája, az új földmívelésügyi miniszter, Sztranyavszky Sándor így fejezett ki: Ez a föld nemcsak életet és alapot jelent az ország számára, hanem ennek a magyar földnek lelke is van, amely hozzánk beszél... Sztranyavszky Sándor maga is kitűnő gazda, ismeri a föld lelkét, a mezők halk muzsikáját s nem hideg szemmel, nem az orvos sterilizált operáló késével, hanem szívvel és szeretettel nyúlt a magyar földnek és a magyar föld népének problémáihoz.

A dolog természetéből folyik, hogy e problémák között legelső az a kérdés: kié legyen a magyar föld? Sztranyavszky Sándor azt mondja: a magyar föld azok kezébe való, akik nem haszonszerzés céljából birtokolják, hanem mint a nemzet szolgálatának egyik legfontosabb eszközét felelősséggel, szakértelemmel, szeretettel művelik.

Ezt a nagy nemzeti célkitűzést szolgálja a telepítés és a földpolitikák, melynek eddigi igen jelentékeny eredményéről a földmívelésügyi miniszter beszámolt, hozzátéve, hogy a tempó a jövőben még gyorsulni fog. És ezt a célt szolgálják a kishaszonbérletek is, melynek céljaira egyre több földet vesznek igénybe s juttatnak el a barázda verejtékes munkásainak.

Sajnos, a magyar föld csak korlátozottan áll rendelkezésünkre s a termőterületekből akkor sem jutna mindenkinek, ha az egész szétosztanánk olyan kis parcellákban, amely már tulajdonosságának sem nyújtana megelégedést. Más eszközökhöz kell tehát folyamodni, hogy a magyar minden munkása megtalálja tisztességese megélhetését. Ez az eszköz pedig egyik oldalán a termelés mennyiségi és minőségi fokozása, a földmívelés minden ágában a jövedelem fokozása, — a másik oldalán az arányosabb jövedelem-megosztás, a helyes szociálpolitika.

Az új földmívelésügyi miniszter nemcsak a föld problémáihoz nyúlt áhitattal és szeretettel, hanem ugyanazok a mély emberi érzések

## Kormányzónk születésnapjára.

1868. év egyik nyári éjszakáján az égről elindult egy meteor és nem sejtve, hogy küldetésben hullott lefelé a magyar róna fölé. Mialatt szállott, a csillagfény kialudt róla. Ragyogó jelenés nélkül, sötétlen vetődött a nagy alföld egyik nemesi kurájában álló bölcsőbe, hogy a magyar földből ragadja magához az anyagot, mint lélek megtestesüljön s mint ember egykor tündöklő csillagként ragyoghasson ismét a magyar horizonton.

A megtestesült lélek elindult a mozdulatlan, változatlan, szikes, örök röggel küzdelmes munka-barctérről először oda, ahol pillanatok alatt változik a küzdelem az örök vizekkel. Majd fiatalon, ragyogóan az agg király hajlott árnyékában halad egy darabnyi uton. És a nagy, világosz öreg hatalom, nem sejtve milyen rendelésből, önkéntelen áladja neki sok titkát az uralkodásnak s 6 évesi, elfátyolozott sorsára öntudatlanul készül.

Már dübörög a népek világszátája, vérzik a föld, ég a levegő s odalenn délen, egy titoktartó néma éjszakán, rejtélyes hajó fut ki a vizekre és végigkíséri a felkelő napot, a hajó eltűnik, de csodás vágatása már beleírta magát a tengerbe. Novara...

A nagy róna feleltekint: Az én fiam hajója!... Gyermekkorában délibábommal én tanítottam neki a tenger... S a rónák népének ezeréves élettörténetében, győztes hajó felett először, legelőször magyar arcát kezd vésődni a tenger hátterébe.

Ellenséges portyázók keresik, buvárok, rombolók úzik, cirkáló hajószöke, záróövek kapkodnak utána, aknasorok halálféskéi lesnek reá... Élrehatellenül siklik a tüneményes hajó. Egy szerre ott van San Giovanni di Medua kikötőjének kellő közepén. Mint tengerészmesék babonás látomása megjelenik a szerb-montenegrói haderők égisz borboltott löszerszállítmányainak vad tüzfényénél s felgyújtott partok és égő hajók lobogó világa mellett felelmesen újra felírja a vizekre győzelmes nevét.

Fenn a parancsnoki hidon tovább vésődik a kép...

Deregeni kezd a májusi virradat s az ottentől vizeken lángoló füstben, lecsapódó gránátok omló folyékony tüzeiben, mérges gázok halálfelhőiben, süllyedő és robbanó hajók tájékozott örvényei felett már belemélyülnek a szép merész magyar arc vonásai az örök elmulásba.

A cattarói öbölben vörös lobogók lopakodnak az árbócokra. A forradalmak gyújtogatói sanda reményességgel lesnek be a fekete hegvek kikötőjébe. De az öböl felé már közeledik felvont hadilobogók alatt egy hűségese hajó. Befut a hűtlen hajók közé és leveri a nyílt lázadást... A tenger hadrakelt ellenséges erői után győzelmet arat a legfenyegetőbb ellenség: a lázadás szellem; megméri tengeri erőket és véle menti a szárazföld ellenállását.

Titánvá lesz a háttér s rajta már olyan erősen véselt a magyar arc, hogy kívülről a vívó monarchiából ott kinn a

vezették amikor a magyar nép problémáiról beszélt. A verejtékező, a multban sokszor ellejejtett magyar paraszt első vonalban kapott helyet a földmívelésügyi kormány gondoskodásának sorrendjében s az 6 problémáik megoldását szolgálja a telepítésen kívül a házhelyek, a bérlozszövetkezetek alapítása, a termelési hitelek, a spekuláció letörése a népházközi,

tengeren, többé egyetlen arc sem látszik.

Nyíltság, erő és elszánt akarat, bátorság, hűség és büszke becsület, siker és diadal az arcnak már megvont vonásai. És benne az idegen vezényletek algyomószólt magyar hősiesség, sok emberöltő után, megint hadak élére emelkedetten látja meg régi önmagát.

De előtűl a nap a pólai promontorium felett és zúgúak a hullámok a sziklás partalon: circumdederunt me...

A hadikikötőben a vezér-ellentengernagy a király parancsára átadni kényszerül a délszlávok nemzeti tanácsának az osztrák-magyar flotta soha le nem győzt tengeri erőt. S miközben a monarchia hajóin szárnyaszegetlen leereszkednek a nagymultu hadilobogók s a hajókon egymásután lassan kialusznak a fények, az elsőtlőtől tengeren, az elsőtlőtől ég alatt a történelem vésője belevája a vezéri archa a tragikum nagy jelét.

Csend lesz a hadikikötőben, csak a tengerek hősenek távozó lépése hangzik az elvesztett partokon. S nesztelenül, láthatatlanul vele megy a tengerhódító régi magyar királyok szelleme, mely kilencszáz esztendőn át markolta az Árpádok kékvízi déli örökét.

Elhangzik a lépés... A forradalom öszi kódében már ellűnt Szent László tengervédő kései vitéze. És a zord idegen sötétben csak a leszakadó ezeréves országcszék robaja hallatszik egy elarult nemzet halálutása felett.

Mire a köd szakadni kezd, alatta már minden vörös. És a rikácsoló aljas zúrvavarban a vezértelen nemzet vezért hiába várja.

Még nem jött el az idő.

Mikor pedig sok megaláztatás, szenvedés és pusztulás után elljött az óra, fogvacogó gunnyal adják hírül a kommunista diktátorok: „Az aradi ellenkormány megalakult...” Sivalkodó, becsmerlő hangon dobálja szét a budapesti szovjet az ellenforradalmi kormány névsorát. Ebből a névsorból kimaradt egy név. A kettőspont után üres az újságpapíros. Az új hadügyminiszternek nincs neve... Eltitkolták, elhallgatták. Vajon kit rejtgetnek? Ki lehet?...

A vörös nyár viharos hátterén a roppant síkságból kiemelkedő, rejtélyesen körvonalozódní kezd annak az alakja, akinek a lábnyomát népe számára befedte az öszi köd a pólai éjszakán. És a vérbe, könnybe és tébolyba borult magyar szemek előtt egyszerre megjelenik a végzetvéste arc a süllyedő hajó felett.

A nemzet halálraitált zászlója kibomlik Szegeden. A lélekjelenlét hőse összefogja a szétszilált energiákat. A fővezér fanatizáló erejéből már kel a hadinép s mire elindul, nyomában jár a Nemzeti Hadsereg. És ő feltűzi bizalmát és saját hadiszerencséjének jó csillagát haldokló népe elborult égére.

Visszafojgja az idegen fajok forradalmától és rabló megszállásától a megmaradt országot és lealázott fővárosát.

A vezért kereső róna előtt, mint mikor a haborus tenger vezért keresett, már csak az az egyetlen arc látszik, melyet nagy végezte, hogy szabadon tartsa min-

den nyűgöző kötelektől, elvitt pártoktól, emberektől, távol tiszta beláthatatlan vizekre; hogy küldetésére felruhazza, titokzatosan odavezényelte az alkotmánytiszteelő bölcs világosz hatalom oldalára s hogy népének megmutassa, magasan a többiek feje felett kivéste a győzelemben.

És ekkor a nemzet megkérdézett akarata sok száz év után megint saját nemese vért emeli önmaga fölé. Azt, akinek balvégezte nemzetének is balvégezte, akinek szerencséje a nemzetnek is szerencse. Mert egy vér a kettő, egyetlen cseria lombjai és addig élnek, amíg az ősi cseriát életlik.

Ennek az iratlan törvénynek a jegyében lép a fővezér Hunyadi János örökébe és megméri a süllyedő hajót.

Visszaállítja a keresztény hit és a nemzeti érzés szabadságát, népe meglett tekintélyét, a felrobbantott rendet, a munka lehetőségét, a megpiroított faji kultúrát és a nemzeti lét alapját: a kifosztott, megcsufolt nagy magyar mult önértetét és a jövőbe vetett mindenható reménység erejét.

És amit megkezdett, azt közel két évtizeden át leborgonyozza azzal a hatalmas kötelekkel, amely őt magát minden áldozatra kész szeretettel hazájához és népéhez köti.

Ez a szeretet adott neki erőt, hogy országglása idején, igazságosító hatalmában még ellenségeivel szemben is nagylelkű és mindig újra megbocsátó legyen. Ez a szeretet adott neki erőt, hogy legyőzze magában legedás hadiszerencséjének csabító hívását és nemzete vesztélyére ne kockáztasson soha semmit s ez adta neki a virrasztó erőt, amely, mert várni tud, várni tanít...

Mintha összefont karokkal olykor még ma is a Novara parancsnoki hidján állna... A láthatárt kémieli, de a kezét nem nyújtja ki keringő, fénylő, csallóka viharisrályok felé. Amit csallógtatva a pillanat neki nem egyszer felkínált, soha nem nyult utána, mert ő nem a magyar pillanatok hőse, de valóban a magyar idők kormányaosa, aki mindig védi hajóját és önmagát mindig védtelenül hagyja, vállalva és viselve előkelő, férfias halgatásban a felelősségek súlyát.

Perbe nem szállt soha magáért, de igazát már írja a história.

... És a história ez írásához írt ő maga most megint egy sort, a hetvenedik születésnap küszöbén, mikor kérőn megiltotta, hogy elszegényedett népe áldozatát neki felajánlja.

Kívánsága előtt meghajlik a nemzet, de meghajlása közben, amit nem tilthat el, arra kéri a magyarok mindenható Urát, Istenét, hogy Kormányzó-ját még igazságos éven át tartsa meg friss szellemi és testi erőben, egészségesben a magyar nemzet javára, népének üdvére s jutalmazza meg, mint egykoron az agg Simeont, vágyainak legagysabbikával, édesmindnyájuk legfőbb vágyával: az ezeréves régihatárokat visszaszerzésének megérésével!...

(—any.)

## A miniszterelnök és a frontharcosok.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök nagy beszédet mondott a frontharcosok vezetői értekezletén. Beszédét visszamelekezéssel kezdte, lefejtve azt az emléket is borzalmas áttélt, mikor egy forró nyári éjszakán a Piave partján megszóltak az ágyúk s négy órai gránátos után ezer és ezer magyar vette magát a megáradt folyó árjába, hogy teljesítse a parancsot s hogy áttűthasson a folyó hullámain. És áttűtöttek. Ugyanazt éltek át a többi magyar katonák is, ha nem az Iszonón, de más pontjain a veszedelmes frontoknak, melyek védelme oly sok magyar hősiességet és mártírhalált kívánt a magyar nemzetből.

gazdakörök szervezése, a mezőgazdasági iskolák felállítás.

Hatalmas államférfiúi lendület és mélységes emberi érzés zengett Sztranyavszky Sándor expozéjában s beszéde meggyőzőtt mindenkit, hogy a magyar föld problémái hivatott kezekben vannak. Olyan férfikézeben, aki féltő gondallal állt a vörrel megszentelt magyar rög fölött.

— És mindez — mondta a miniszterelnök — megadja nekünk, volt front-harcosoknak a jogot, nem arra, hogy mindezen szolgálatokért apró kis előnyöket csibhojunk ki magunknak, hanem igenis arra, hogy a mai időszak front-harcos szelleműeknek és fegyelműeknek bélyegét rányomjuk a mai magyar életre, mert a front-harcos szellemben látom meglevenitve azokat az erőnyeket, melyekre a nemzetnek szüksége van. Ez a szellem különösen három irányban jelentkezik: az önfelelő hazaszeretletben, a kemény kötelességteljesítésben és az önzetlenségben.

— Tévedés volna azt hinni — folytatta a miniszterelnök — hogy ezekre az erőnyekre mint polgári erőnyekre inkább van szükség a háborúban, mint a béke idején, mikor a polgármesterek csendes szorgalmára, gondos takarékoságára és békét biztosító nyugodtságára van szükség elsősorban. Ennival a fel-fogással szemben azt hirdetem, hogy ma békében ezekre az erőnyekre még nagyobb szükség van és ezeknek nagyobb az értékük, mint volt bármikor. Hogy miért? Egyszerűen azért, mert számunkra még nem ért véget a küzdelem. Nekünk még nehéz küzdelem kell megvívunk. Küzdenünk, harcolnunk kell a belső és külső magyar igazságért. Küzdenünk kell annak a szerepnek a biztosításáért, melyet ezen a vért áztatott területen a történelem a magyarságnak szánt. Ez küzdelemünk kell azért, hogy ez az ország úgy legyen berendezve, hogy minden fiának valóban édes hazája, édes otthona legyen.

Imrédy Béla további beszéde során arra a kérdésre felelt, hogyan lehet ezt a célt elérnünk, minél nagyobb mértékben biztosítanunk.

— Ezt a célt — mondta a miniszterelnök — csak úgy érhetjük el, ha mindannyiunkat önzetlen hazafiság hat át s ha részelmünk a magyar sors fontos-ságára és egyben tragikus szépségére, mely nekünk osztott ki a történelem meg-gondolásra és megfellebbezhetetlen akara-tára. Hiszen 1919 óta is — néhány év átvirágzását leszámítva, szakadatlan a mi harcunk és küzdelemünk. Küzdöttünk a lövészárkokban, hogy utána folytassuk ezt a küzdelemet az élet nehéz gondjainak örlőmalmában. Mi ad nekünk erőt ehhez a hosszú és nehéz küzdelemhez? Erőt csak az adhat nekünk, ha a hazát törté-nelmi távlatból szemléljük s ennek törté-nelmi képe el lelkünkben, a hazáé, amely-nek ölben pihennek őseink és amelyben születésre várnak utódaink. Ekkor át tud-juk érezni, hogy a mi mostani nemzedé-künk a végtelen láncolatban csak apró kis láncszem, amelynek fontossága eltör-pül az egész lánc fontosságával. Mert nem szabad elfelednünk, hogy egyetlen nemzedék nem nyerheti meg a nemzet örök sorsát, míg ellenben elveszíteni, el-veszítheti.

Száppen a nagy kockázatra való tekintettel kéri a miniszterelnök front-har-

cosbajtársait, hogy legyünk a rend őrei s ne engedjék megszervezett soraikban a széthúzás bomlasztó erejét érvényesülni. Örizzék meg a „fantáziátlan fantasztikát és a magyartalan magyarok” káros munkájától.

A beszéd, melyet a miniszterelnök nemcsak a jelenlévőknek, de az ország

minden front-harcosához, sőt minden ka-tonalelkű magyarjához intézett, kétségte-lenül meg fogja erősíteni azt az igazi front-harcosszellemet, mely a multban any-nyit tudott áldozni a magyarságért s amely a jövőre nézve is a legnagyobb biztosi-tékunk és erősségünk minden bomlasztó kísérlettel szemben.

## Szirák kegyelete a hősök iránt.

F. hó 12-én d. e. 11 órakor a ra-gyogó tisztaságba öltöztetett és lobogók-kal, virágokkal feldíszített községben au-tók és kocskis hatalmas tábora mutatta a nagy érdeklődést és tiszteletet, mely a vidék magyarságában Szirák község ün-nepe iránt megnyilvánult.

Városunkból dr. Förster Kálmán polgármester és a járásból dr. Mattya-sovszky Camill vezetésével 80 tagu küld-dötség vett részt az ünnepségen, mely a főterén folyt le.

A díszkapunál lelkesen fogadta a nagyszámu közönség dr. Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi minisztert, akit dr. Söldes Béla főispán, dr. Baross Jó-zsef alispán a vármegyére, dr. vitéz Szánky főszolgabíró pedig a járás nevében kö-szöntött, egy kisleány pedig szép virág-csokrot nyújtott át.

D. e. 9 és 10 órakor istentisztele-tek voltak, mely után megkezdődött a lelpelel leborított emlékmű előtt az ün-nepség. A szirákai ifj. dalárda Hísekegye után vitéz Szánky járási főszolgabíró üd-vőzölte dr. Sztranyavszky Sándor minisz-tert, a kerület képviselőjét, a főispánt, alispánt, városunk és a járás nagy küld-dötségeit, a hősi halottak hozzátartozóit stb. Vázolta az örömet, lelkesedést, mely-lyel a község népe az emlékművet emelte. A dalárda „Nem nem soha” éneke után dr. Sztranyavszky Sándor mondott nagy-batásu beszédet, mely alatt lebejt a lel-pelel hatalmas gránit-oszlopba beépített, rohamisakos, fegyvertartó honvédről, miközben vezényszavak pattognak, a ze-nekar „Szép vagy Magyarország” szívet-pőp dallamába kezd, sir Sztranyavszky Sándor, és vele együtt sirnak az öze-gyek, árvák, öreg edesapák és edesanyák.

A megható jelenet után dr. Sztra-nyavszky Sándor kiváló beszédben szölet-t a magyar formáló erőről, amely az önző és egyéni érdeket levetkőzteti nemzetünk fiáiról, hogy teljesen a közérdeket szol-gálgassa. A hősök nagy és életet áldozó példájából az egyik fontos jellemvonás a fegyelem, mely nélkül nemzetünk sorsa veszélybe juthat. A hivatott és tapasztalt vezetők utmutatásai szerint cselekedjünk.

Ne kritizáljon senki, aki először ön-maga felett nem gyakorol kritikát. A kri-tika lehet áldást hozó, de lehet romboló is. Hősekről emlékezni nagyon szép le-a-dat, de tanulságok leszűrése nélkül ke-vés értéket jelent. Nagy és komoly elha-

tározásokra nemcsak háborúban, hanem a polgári békés életben is szükség van. Ne a mohácsi vést megelőző széthúzó társadalom szelleme verjen e történelmi időben éket magyar és magyar közé. Sok a mai időkben a vezető, akik biva-tottság nélkül, töredékek kis csoportját vezetik. Ma nem lehet cél az egyén, az csak eszköz legyen, melyet a nemzet ren-delkezésére kell bocsájtani, ami hatalmas erőt jelent s akkor lesz boldogság és feltámadás. Ego sebekkel borított nem-zetnek kötelességteljesítő, fegyelmezett erőkre van szüksége, különben széthull.

A nagyhatású beszédet sok viharos taps és éljen szakította félbe. A beszéd végével megszölet a templomok déli harangja s dr. Sztranyavszky Sándor Hunyadi János belgrádi nagy ostromáról szölet, amikor a harangok falrengő kón-gatásaira egységes erővel a hatalmas tul-erőt legyőzte, elfoglalta Nándorfehérvárt. Ma is egységes erőre, bizalomra megér-tésre van szükség s akkor nem haltak meg a hősök hiába. Ezeréves multunkat eliskaszani nem lehet. Legyen áldás a hősök szellemén és a jelen magyarjainak

## A Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet népnepsége.

A város és környéke társadalmának hatalmas érdeklődése mellett folyt le az elmúlt vasárnap a Kath. Nőegylet immár hagyományos népnepsége a Liget-negyelőben. A délelőtti borongós időt de-lutánra verőfényt, nyári napsütés váltotta fel, amely ragyogásába megkapóan illesz-kedett bele a tavaszi rét ezer színében pompázó, hullámzó népnepsége.

A Szent Erzsébet Nőegylet lelkes hölgygárdája, élén a fáradhatatlan Kiss Lajosné előnkkel és Kraft Jenő titkárral ez évben is óriási munkát fejtett ki a siker érdekében és a találakonyának és szórakozási lehetőségeknek egész so-rát találta ki; volt itt minden: balászsátor, polozógép, erőmérőgép, célbadobálás, és mi szem-szájnak ingere: sütemények, tor-ták, édességek, latányérok, virsli, pezsgő-fröccs és még sok-sok minden, amit csak a meleg asszonyi szív tud egy szent cél érdekében mozgósítani.

Az egyik legnagyobb attrakció: a

## TENISZÜTÖK

KEZDŐK, HALÁDÓK ÉS VER-SZENYZŐK RÉSZÉRE LEGOL-CSÓBBAN ÉS LEGJOBB KIVITELBEN

## VÉGH KÁLMÁN

KÖNYV- ÉS PÁPIRKERES-KEDESBEN KAPHATÓKI

jövőt formáló kezein.

A viharos lelkesedéssel fogadott be-széd után szavaltatok és dalárda szám kö-velkezett, majd a főrendező Fazekas Jó-zsef főjegyző átvette a szobrot megör-zésre, mely után a himnusz hangjaival ért véget a nagyhatású ünnepség, majd a kö-szörök elhelyezését kezdte meg dr. Sztra-nyavszky S., a vármegye, egyházak stb.

Az ünnepség után Róth Flóris bá-nyaügyi főtanácsos közp. igazgató és a polgármester vezették a város külddötsé-gét dr. Sztranyavszky Sándor elé, akit miniszteri kinevezése alkalmából üdvözöl-tek. A járás külddötsége is tisztelt dr. Mattyasovszky Kamill főszolgabíró veze-tésével ugyanakkor.

Lelkes szerető szavakkal emlékezett meg Salgótarjánról a földmiv. miniszter, mint ahol mindig az építeni, alkotni tö-rekvő és a barátait megbecsülő szellem megnyilvánulását tapasztalta. Szeretettelő továbbra is biztosítja a várost és járását, ahová rövidesen eljön látogatába.

tárgysorsjáték húzása 6 órakor kezdődött igen szép és értékes nyereménytárgyak-kal. Szőnyegek, kézimunkák, élelmi és háztartási cikkek, élő állatok és még sok más értékes és praktikus áru került ki-sorsolásra, nagy öröme a szerencsés nyerőknek.

Egész idő alatt hangszóró műkö-dött s a fess szürke fiúk is mikrofonba muzsikáltak tüzes táncnótáikat. Roppta is a táncot öreg és fiatal egyaránt a nagyszerű táncszállal.

A nagy erkölcsi és anyagi siker érdekében összeforrott asszonyi szív mel-lől nem pártoltott el a jó lsten ke-gyelme sem. Hiszen a tiszta bevétel le-hetővé teszi, hogy a nőegylet kedves asszonyai Szent Erzsébet szellemében dolgozva — ha majd a tél dermesztő szele újból fujni kezd — 220—230 sze-gény számára szerezenek enyhülést, örömet és boldogságot ruhasegélyükkel.

## Iskolai zászlóavatás Kisterenyén.

Pünkösöd másodünnepén a kistere-nyei állami elemi népiskola egy impo-záns ünnepély keretében zászlót avatott. Az iskola 380 növendékén, a tantestüle-tén kívül megjelentek a hivatalok, testü-letek közül a Községi Elöljáróság Kiss Endre főjegyző és Szomszéd S. László bíró, a Salgótarjáni Községbányára R. T. alkalmazottai Lénárd Károly bánya ig. a Máv állomás Somkuti Gyula főintéző, a Máv fűtőház Kérészy Béla fűtőházfőnök, a csendőrség Pintér Ferenc csendőr tiszthelyettes, a Tűzoltótestület Kolesin Sándor alparancsnok, a Levente Egyesület Juhász István v. főoktató, az OMKE Grosz Sándor, a Hadirokkantak Nagy János és a Horthy-telepi cserkészcsapat Verle János parancsnok vezetésével, továbbá nagy-számu helybeli és vidéki közönség.

D. e. 11 órakor az iskola udvarán készült emelvényen felhangzott a Hísekegyet éneklő háromszólamú iskolás gyer-mekkar éneke. Miután a zászló egyházi áldásban nem részesülhetett, a gyermekek kérték a magyarok Istenét, hogy áldja meg e szent lobogót és vezesse őket alatta hűséggel, szorgalommal, minden magyar vágyát jelentő Nagy-Magyarország megvalósulásához. Az ártatlan gyermek-énekből fakadó imádságba kapcsolódott bele Róder Alfréd salgótarjáni acélgáryi

iskola igazgatójának, körzeti iskola felügye-lőnek zászlóavató beszéde. Tömrő tár-gyalogossággal fejtette a zászló fogalma köré csoportosuló gondolatokat. Vázolta a zászló történelmét, szimbolikus voltát, egységbe hajtó erejét, makulatlanságát. Minden zászló harcra vezet. Háborúban a győzelmet vágó csatákban, békében az emberi butaság, babona, megalkuvás, tehetetlenség, rosszakarat, tudatlanság el-len. A zászlónak feladata, hogy magaköré tömörítse az iskolák, testületek, intézmé-nyek, vallások és nemzetek fiatal egysé-ges oszlopba, hogy sikerrel vívassza meg a zászlón kihimzett gondolatokat. Végül kérte a Mindenható: jöjjön el az a nap, amikor minden kis és nagy magyar lo-bogó alatt elinduljon a sokat kesergő, szenvedő innen és tudolási tetvérek so-kasága egy menettel olvadva a régen várt magyar feltámadás felé.

A mindenkit megkapó, pedagógust jellemző, magyarságát, emberszeretettől izzó lendületű beszéd érzésvihara feloldódott a továbbképző iskola 4 szölam-ban előadott „Lobogjon a magyar zászló” c. énekeben. Az iskola szavalókörösének ábitatos zászlófogadalmá után Kajárík Jánosné isk. igazgató neje zászlóanya „Ha hűek maradtok a zászlóhoz, tiétek a magyar jövőd” jelszavattal mekö-szörözte a zászlót. Az ünnepély további befejező részét, a zászlószöbgyeverést el-mosta az emlékeztető nagy vihar.

D. u. 4 órakor a hősök szobra és

a zászló előtt tisztelegve elvonult az is-kolások magyaros egyenruhától tarkál-ló csoportja, majd énekszóval visszavonultak az iskola udvarára, ahol rövidesen meg-kezdődött a magyaros delutáni műsor a tengeri nép számára.

A délelőtti énekkarok „Legyen egy mint régen volt”, „Magyar dalok” és a Szózat precíz kidolgozottsága bámulatba ejtette még a szakértőket is. A tapsvihar és a közönségatra megismételt számok igrékeztek honorálni Vörös Lajos állami tanító versenyszámnak beillő munkáját.

„Májusi-tánc” eredeti táncbemutató olyan látványban részesítette a köz-zönséget, amely a főváros színpad-jain is megállhatta volna a helyét. Mitológiai szín és mozgáshatást csupán a gyermekek egyöntetű nehéz mozdula-tainak bája multa felül. Csak a gyer-mekek fáradtsága tudta megszüntetni a lel-kes és hálás közönség urázását. Méder Teréz áll. tanítónő utólréhetetlen, hóna-pokig tartó munkáját véget nem érni akaró tetszéssel jutalmazta a vendég-sereg. Ugyanez a kidolgozottság jelle-mezte a „Nemzeti zászló” ritmikus mo-zgásgyakorlatát, amely szintén Méder Te-réz tanítónő fáradtságának volt az ered-ménye.

„Nem, nem, soha!” című tündérjá-ték a magyar sora tragikumát mutatta be oly megrázó erővel, hogy bátása alól nehezen oldódott fel az ember. A deko-ratív megoldások, ruhatervek, továbbá a

gyermekek átérzést visszatükröző mozgá-sainak minden precizitása Dr. Varró László-nál áll. tanítónő hozzáértését, lankadat-lan buzgalmat igazolta.

Ambrus Béla áll. tanító vezetésével az iskola szavalókörös frappáns megol-dással dolgozta fel „Harangzó” című kompozíciót. A harangok kongása bá-tatosan érvényesült a gyermekek fegyel-mezett munkájában.

Egy ritka és kitünően sikerült ün-nep emléket őrizheti meg a kisterenyei áll. elemi iskola munkáskészű tantestülete, amelynek áldozatos munkájából és sok-kal megértő áldozatkészségéből új zászló hirdeti az iskola és község min-den ifjúságának a zászló meggyőződéses felirátát:

Ez a föld, melyen annyiszor apáid vére folyt!

Tanulj, küzdj hazáért. Nagy lesz, mint regény volt!

E zászló hirdetni fogja a magyar egység, a magyar öntudat és élniakarás gondolatát. Bár megtámadták tőle az egy-házi áldást, amely szentesítette volna Mária országának a zászlóba vetett hitét, mégis, az alázatos, eszedeki, tiszta szívvel ínkádó imával felavatott magyar nemzeti zászló eredményesen fogja maga köré gyűjteni a kis magyar gyermekeket, il-luságot, hogy veresse békességben őket az lsten, haza és embertárs iránti kötelesség teljesítésében a magyar jövőd felé.

Ambrus Béla.

## Szent István-menedékház a Karancson.

A Salgótarján város ÉNY-i szomszédságában elterülő és hatalmas méretével a környező hegyes-dombos palócvidékből messzire kiemelkedő Karancs-hegy (729 m.) gyönyörű erdeivel, bővizű forrásaival, dús vadállományával stb., öt-ötök óta mindig vonzotta magához az embert. Már a bronzkor, meg a vaskor (kelta idők) embere hatalmas, gyűrűalakú sapokkat ástott a Karancs kisebbik, déli hegycsúcsjainak 685 m. magas tetejére és hatalmas várrá alakította azt. Imponáló földvár lehetett ez egykor, hiszen még 4000 év emberi és természeti romboló erői sem tudták azt máig sem elpusztítani, hanem még ma is jól kivehető, sőt még a laikusoknak is feltűnő.

A vaskor embere is ugyancsak hatalmas telepeken tanyázhalt itt a hegyen és körülötte, amit a nagyszámú keltapénz-leletek is igazolnak. Így ezüst keltapénzeket találtak nemcsak Lapujtón és Somoskőújfalun Pogányvárában, de a márgóli Karancshegyről is eddig 79 nagy, 22 kisebb és 7 legkisebb keltapénz került az illetékes régészek kezébe; hát még mennyi kalldóhatott el!

De nemcsak magán a Karancshegyen, hanem az alatta és körülötte elterülő hegylábakon, völgyekben és dombokon stb. is mindenféle megtaláljuk az ősember telephelyeit, tehát elég nagy számban és hosszú ideig tartó oltakásának kétségtelen nyoma. Ilyenek pl. a somoskőújfalusi Pogányvár kelta földvárca, a Csebernye (régibbi írásainkban még en is jöhiszeműen, de helytelenül a jogtalanul, az elszávozott névalakját, a „Cseberna“-t használta, de egy 1827-ből való eredeti okmányból kétségtelenül kiderült az egyedül helyes és jogos, ősi magyar neve, a „Csebernye“) forrásai és ennek Karancsja felé húzódó, forrásokban dús telephelyei, azután a lapujtói pókakegy őskori telepei stb.

Azután hosszú évezredekkel át nem igen tudunk a Karancs és közvetlen környéke települőről, csak a magyar honfoglalás idejéből van egy leteadatumunk Karancsajáról. Ebből is, de meg a helynevekből is kétségtelen, hogy honfoglalás őseink mindjárt megszállták a Karancshegy környékét is, sőt a hegy, „Karancs“ neve is honfoglalás kori török név, amely bizonyára egy személynévből származik, jöhetett a Kara fekete név, a hegy megszűre kéklő, sötétlő vagyis feketélő nevéből származhatik?

A kereszténység felvétele bizonyára a Karancsot is érintette és én nem tartom lehetetlennek, hogy az akkor még aránylag ép, pogánykori vársáncok (v. ö. a Pogányvár névvel) eltűntetésére, vagy a figyelemnek rólok való elterelése céljából, no meg természetesen a keresztény vallás elterjesztésére és minél erősebb meggyökerezetésére, itt fenn a mai Kápolnahegyen is, mihamarabb valami keresztény kultushelyet, esetleg kápolnát is emeltek. Lehet, hogy a magyarok ősi Boldogasszony tiszteletével függött össze az itt legelőször létesített kápolna! Később, a szörnyű tatárjárás idején, a mubi-csatából való menekülés közben, IV. Béla király is megfordult e tájon, sőt a néphagyomány szerint itt fenn a hegyen keresett volna menedéket. Később meg talán éppen ennek emlékére és az ő leányának, boldog Margit tiszteletére emeltek itt kápolnát, vagy a régi tatárzárásával, vagy újabbat is.

Ezek emlékeit látszik igazolni, hogy a közeli bővizű forrást a nép még ma is Margit-forrásnak nevezi. De az még tény és valószínű, hogy a maig fennmaradt, illetőleg romjaiból 1926 ban felépített és átalakított kápolnája szabályszerűen keletelt (orientált) volt, vagyis keletre nézett a ma is meglevő kerek apsisa. Továbbá hatalmas homokkövekkel faragott, félköríves diadalívvel bírt, amely vonások mind a tatárjárás előtti, román-izléri templomok sajátjai.

De nemcsak a kápolnáról nem határozott román-jellege mutat itt az árpádkori eredetre, hanem a több, szörvénnyel találkozó ezüstpénz is, amelyek IV. Béla király idejéből valók. Legzsebb és legérdekesebb ezek között az a pár év előtti felszínrekerült ezüst-brakteata (egyoldalú veret), amelyet IV. Béla pénzének tartanak a numizmatikusok.

De több pénz származik Nagy La-

jos királyunk és leánya, Mária királyné idejéből is, ami a hitélet és az ide való zárandoklások fellendülését kétségtelenül igazolja. Bizonyára itt is a török okozta a legnagyobb veszedelmet, sőt a pusztulást is. Így Salgó, Somoskő- és Fülek

## Hírek és különféle

### Június.

Ugy érzem, kissé könnyelműek vagyunk az időnkkel. Valami nagy és mély nyári örömmel lengetjük szívünk piros lámpáját a június vonatja elé és nem gondolunk arra, hogy amikor berobog, megint eltűnik örökre az életünkbeli egy május. Hiszen igaz van: a júniusnak egy egészen különös bája, amely nincs meg a tavasz és a nyár többi hónapjában. Az, hogy már nem tavasz és még nem nyár; az, hogy még az elején vagyunk mindannak a sok kimondhatatlan szépségnek, amelyet a nyár kibont előtűnk. És mégis: minden emberi könnyelműségünk ott van abban, ahogy a júniust köszöntjük és szeretjük. Ott van benne az az egész gondtalanság, amely nem számolja feltétlenül és fukar az ifjúság tűnő napjait, hanem minden egyes napot új ajándéknak érez, holott minden egyes nap csak elvesz valamit, amit pótolhatatlan. O, a május! A május olyan, mint a gyermekkor, melynek múlása csak az élet kezdetét jelenti. De a június: már maga az élet, maga az ifjúság, maga a nyár és minél teljesebbé válik napról napra, annál jobban közeledik hervadásához is.

Kissé könnyelműek vagyunk az időnkkel, úgy érzem. Kétségnyagon is siettetjük, ami elsielt anélkül is. De ha már így van, ha már ilyenek vagyunk, legalább becsüljük meg azt, ami még jelenvaló, — érezzük minden percben, hogy most kezdődik a nyár, nehogy akkor eszméljünk rá szépségére, amikor már bucsuzik örökre... (—dny)

**Több közlendő cikk és hír helyszíne miatt csak jövő számunkban jelenhet meg.** (Szerk.)

**Az Országos Leánykonferencia** a péntek d. u. 4 órai vonattal érkező Herceg Sulkovszky Miklósné és a konferencia elnöksége fogadásával kezdődik a főtéri pályaudvaron, mely után este 7 órakor fogja a Hercegné Ölméletisége a konferenciát megnyitni. Ezt követően az acélgyári Olvasó egyesület nyári helyiségében a helybeli érdeklődők részvételével is szeretetvacsora lesz. Naponta d. e. fél 10 óráról és d. u. fél 5 óráról kezdve konferencial előadások lesznek. Vasárnap a 10 órai istentiszteleten Berecsy Á. Albert budapesti ref. lelkész hirdeti az Igét. Fél 12 ó. Közgyűlés lesz. Hétfőn este 7 órakor urvacsozások lesznek. Kedden 6 ó. indulás a salgói kirándulásra.

**A salgótarjáni lakóknak kívüli népm. Bizottság** az évi munkásságát Szent István első magyar királyunk emlékének áldozó műsoros előadással méltóan fejezi be a Katolikus Kör nagyertermében f. hó 26-án délután 6 órai kezdettel. Aki magyar és igazi keresztény, nem vonja ki magát a szép esemény megtekintése alól. Szeretettel várja a rendezőség az érdeklődőket.

**Ne feledje el, hogy kedden este nyolc órakor kezdődik a Róm. Kath. körben a Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság első évi rendezvénye és zenei estje, ahol minden költség nélkül lelki felüdülésben lesz része. A Társaság mindenkit szeretettel vár.**

**Konferencial énnapi estély** lesz 25-én szombaton este az Evangélikus kulturálisban, amelyen Szabó Imre budapesti református főesperes tart előadást, Béczásy Judit, Róder Alfréd zongorakísérettel énekeszámokat ad elő, Arkossy Józsefné szavalóművésznő. A Világsz. — Róder — Lovász trió és a helyi vegyeskar működnek még közre. Kezdeté pontosan 8 órakor. Beleptéj 2 P — 50 fillérig a lelkes hivatásokban és a leányegyleti tagoknak kapható.

várak közvetlen szomszédságában e vidéken nem béke és nyugalom, amit azután a Karancs és annak híres bucsujáróhelye is megágyalt. De azért még a török időkben, vagyis a Habsburg-házbeli királyaink alatt sem szűnt meg, sőt talán még is növekedett itt a zárandokok száma, amit ugyancsak a kápolna körül újabbban lelt és I. Ferdinándtól I. Lipótiéig és I. József-ig tartó korból származó számos ezüstpénz is igazol!

(Folyt. köv.)

## Első szentmise.

Úrnapján d. e. 9 órakor P. Marián házfőnök plébános vezetésével papírsai, a szülő, hozzátartozók és mások kíséretében érkezett Szó István Egerben végzett teológus földik a templomba, melynek ajtajában a vallások egyesületek küldöttjei köszöntötték a fiatal papot, aki az oltár elé érkezve szép hangján a Veni Creator Spiritust intónálta. Kézvezetője P. Réz Marián volt. Evangéliumkor dr. Holik Sámuel egri professzor mondott felejtethetetlen szép beszédet a papi hivatásról, kötelességeiről, felelősségéről, a szülői áldozatosságáról, örömről, stb. A szentmise nagy papi segédlettel folyt le, a kóruson Urszult József karnagy vezetésével az acélgyári dalárda Haydn miséjét adta elő magyarul, tökéletességgel.

A szentmise a Te Deum és magyar himnusszal ért véget, majd az újmisés első áldásban részesítette szüleit, papírsait és a sok hívót.

D. u. 1 órakor a Ferences kulturálisban a nagy vendégsereg közös ebédet jelent meg, melyen számos felköszöntő hangzott el, úgy az újmisés, mint derék szülei. Az újmisésnél szokásos oltrányai tisztelt dr. Tóth Józsefné látta el, akinek a férje egri jogakadémiai tanár és aki 5 éves át a legnagyobb szeretettel kalauzolta a főrekr és sok nehéz akadályt kiváló akaraterővel leküzdött fiatal papot.

**A Szent Erzsébet Nőegylet** hála köszönettel nyugtazza a június 16-i népiünnepélyére folytatódáson érkezett adományokat: Vitéz Jónás Ödönne 1 művészi kerámia, Niederland Gyuláné 6 személyes teáskészlet, dr. Jánossy Ödönne 6 személyes söröskészlet, Hangya cég 6 személyes teáskészlet, Kainer Mór 2 virágváza, Bolyk József 6 drb. piperezsappan, 1 gyümölcskonzerv, Törökcsécs 1 Kestlin rulett, 2 doboz keksz, Mörics György 2 lábas, malátakávéval töltve, Garami János 6 drb. piperezsappan, Blánár Sándor 1 festmény, Donázy cég 1 selyemű, 1 pár fürdőcipő, Szabó Ferenc 2 P., özv. Vehoosky István 5 P., özv. Petonszky Lászlóné 3 P., Schreiner Jenőné 5 P., Klein Márkusz 6 kg. bab, Szauer Andor 2 drb. piperezsappan, 1 üveg kölnivíz, 1 doboz puder, Dürner Győzőné 1 cserép bortenisa, Kraft Jenő 1 nagy váza, 10 drb. könyv, Zelenik Pál 10 db. Polo-mosópor, dr. Holics Endréné 2 kép, 1 hamutál, 1 szalvétatartó, dr. Pap-Szász Tamás 1 bárány, dr. Wanka Lajosné 1 kézimunka, terítő, báró Solymossy Tibor 2 bárány,

**Tropikálók Inprimék és egyéb nyári ruhák száraz vegytisztítása**

**Szilágyi**

gépjereji üzemében tökéletes. SALGÓTARJÁN, FŐ-UTCA 21.

Szentpétery Istvánné 1 rud szalámi, Kemény Testvérek 4 kg. kockacukor, 1 tábla csokoládé, 2 kg. keksz, 1 l. bor, Póonyi Sándor 3 rud szalámi, Gáspár Vilmos 2 rud szalámi, Császár Pálné 3 P. Weisberger Rózi: 1 női szalmakalap, Tó-bola Nándorné 2 Pengő.

**Berinkei a közismert lélek-látó grafológus** bizalommal kereske fel. Díjtalan hasznos éleltanácsot ad jellemre, sorsára bármilyen bármilyen ügyben, vidékiek irjanak (220 P. belyében melléklendő). — Fogad n é h á ny napig Fülek-n. 2.

**A SZINHÁZ** iránt a közönség érdeklődése nagyon fokozódik. A gyermekszínház szerdai előadását telt ház nézte végig, ugyiszintén a Cigány csütörtöki előadását is. — Hétfőn (20-án) **Murdi Lili** a vígszínház nagybíró művésznője lép fel a **Hajnali vendég** c. színjátékban.

**A Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet** június 12-iki tárgysorsajátékán kibuzott sorsjegyszámak: 20 25 61 149 152 220 256 259 267 272 281 284 285 301 318 362 365 369 371 380 390 402 412 421 540 523 529 547 593 604 630 689 696 710 723 743 764 791 804 825 863 872 933 948 951 959 990 992 1000 1047 1050 1068 1083 1096 1102 1120 1123 1142 1177 1200 1211 1279 1300 1343 1348 1351 1368 1401 1431 1437 1472 1477 1499 1503 1505 1532 1555 1562 1569 1615 1625 1632 1634 1668 1686 1694 1717 1721 1724 1728 1737 1749 1772 1802 1805 1823 1839 1854 1867 1877 1879 1881 1901 1907 1916 1933 1956 1996 2019 2022 2024 2037 2049 2068 2071 2091 2092 2095 2101 2106 2113 2164 2165 2167 2171 2194 2204 2206 2221 2222 2233 2234 2246 2255 2265 2312 2329 2338 2350 2360 2368 2407 2419 2420 2457 2741 2484 2509 2521 2539 2547 2555 2586 2597 2680 2623 2676 2691 2712 2725 2756 2758 2759 2770 2775 2785 2802 2847 2860 2861 2864 2912 2924 2928 2932 2934 2935 2955 2975 2982 2984 2987 2994 3009 3063 3068 3073 3083 3112 3116 3138 3182 3185 3235 3249 3266 3327 3345 3352 3354 3364 3385 3425 3435 3479 3501 3533 3558 3562 3573 3578 3596 3607 3666 3693 3703 3707 3709 3715 3728 3730 3747 3755 3764 3795 3805 3838 3867 3891 3950 3986 3999. A nyereeménytárgyak a Nemzeti Egységes Párt irodájában vehetők át.

## A polgári iskola tornaünnepélye

Igen kellemes és szép tavaszutó időben tartotta meg a helybeli polgári iskola tanártestülete és növendékkara szombat délután idei tornaünnepélyét. Az SBTC pályájának tribünjét, korzóját és állóhelyeit a növendékek szüleinek, a tanúgy- és a sport barátainak mintegy kétezer főre becsült tábora lepte el s virharzó tapsal köszöntötte a festőien felvonuló növendékeket, fiukat és lányokat, hogy utána még kiemelőbb konturban hangozzék fel a mélyszéges áhítattal énekelt „Hiszekegy“. Utána megkezdődtek az ünnepély változatos műsorai: Fiuk szabadgyakorlata; Leányok szabadgyakorlata; Fiuk szertornája; Leányok labdajátéka; Fiuk rúdgymnázika; Leányok magyar gyakorlata; Fiuk atlétikai versenye; Leányok ritmikus tánc és Fiuk kézilabda mérkőzése.

Valamennyi szám, kivétel nélkül, nagy sikerrel, lelkesen és sokszor bámulatkeltó nyújtott. Mindkét nembeli ifjúság a sport iránti szeretetnek iskolapédáját adta. Az amatőrfeleképességük tö-

megét vonzotta minden egyes szám a megörökítésre s a nézőközönség ósztine élvezettel és bőkezűen osztogatta a tapsot. Az ifjúságból, az utánuk következő s a viszontagságos magyar életre készülő nemzedékből kiáramló derű örömdő és megépsített vonások rajzolt a hálás publikum arcára s mindezt az örömet csak az az öröm halványította, hogy a közönség sorából helyyoztak a köznevelők és egyházas képviselői, mintegy igazolásul annak: más a szónoklás, a prédikálás és más az életbe belevitt gyakorlat. Elvégre csak őtáraz magyar, többnyire szegénysorsú fiú és leány tornaünnepélye volt... Mi, akik résztvettünk, a Himnusz elhangzása után az elvonuló ifjúság döbörgő lépteiben egy öntudatosabb, magyarabb, önérték jobban becsülni és értékelni tudó nemzedék haladását láttuk az eljövendő magyar élet felé...

Csanády Miklósné és Kovács Imre tornatanárok a polgári iskola tanárikara felé pedig szálljon az elismerés és hála mindesért!... (—dny)

# A vidék sportja.

Irta: dr. Kelemen Kornél orsz. gyűl. képviselő  
az Országos Testnevelési Tanács elnöke.

Budapestnek, az ország fővárosának a vidék adja az utánpótlást minden téren. Ez a főváros rég elorvadt volna, ha nem állna mögötte, mint örök erőforrás, a magyar vidék. Az a vidék, amely nemcsak emberanyagot és élelmet ad, hanem az ősi faluból kisugárzó magyar szellemet is táplálta és táplálja fővárosunkat. Ha a vidéknek nem lett volna termékenyítő hatása, akkor Budapest nem fejlődött volna a világ egyik legszebb városává. De ami ennél is több, nem volna ma a magyarság politikai és kulturális központja.

Azok a világraszólo sportsikerek, amelyeket a mi kis országunk fiataljai arattak, hírt és dicsőítést szerezve nemzetünknek, szintén annak köszönhető, hogy a magyar vidék a sportban is olyan utánpótlást ad, amely a legjobb anyag arra, hogy tovább fejlesztesse, a magyar faj kiválóságának hirdetőjévé legyen.

Amióta — öt és fél esztendeje — az Országos Testnevelési Tanács élén állok, mindenkori azt hirdetem, hogy a sportsikereknek a nemzet szempontjából csak akkor van igazi értéke, ha azokat nem egy-két agyonhajszolt, a tiszta amatőr fellegástól nem egyszer eltávolodott embernek az eredményei alapján érzük el, hanem, ha azok természetes kivirágzásai a magyar nép széles rétegeit átfogó rendszeres testnevelésnek.

Ennek a célnak az érdekében az eddiginél is bathatosabb és tervszerűbb munkának kell megindulnia. Ebbe a munkába elsősorban a vidéknek a testnevelés szempontjából mostoha sorsban élő tömegeit kell bevonni, ezeket kell részesíteni a segítségben.

Ezzel a fellegással szemben, vannak, akik e magasabb nemzeti szempontokat iránt teljesen érzéketlenek. A sportban csak a szenzációkat hajszolják, örökös attrakciókat, futballdráblákat és más hasonlókat szorgalmaznak és akiket, általában, az olyan események izgatnak, amelyeknek nem annyira a komoly sport, hanem inkább közönségsikere és ezzel járó üzleti sikere van.

Féltremagyarítások elkerülése végett hangsúlyozom, hogy természetesen, a sportnak szükségé van versenyekre, mert hiszen ezek a sportnak az élettől elemi. Versenyek kelljenek, sőt versenyzőknek nagy nemzetközi küzdelmekben is részt kell venniük, hogy edzőjének és tanulójának. De annak semmi értelme sincs, hogy szenzációk kedvéért, egy pár ember örökös szerepeltetésére pazaroljuk minden erőnket és ugyanakkor megfeledkezzünk a tömegéről a elhanyagoljuk ezeket a nevelést.

A fő cél csak az lehet, hogy a testnevelés révén a magyar nép testi fejlettségét előbbre vigyük. Az Európa-bajnokságok, a világbajnokságok és olimpiák csak serkentő eszközök a cél elérésére. Ezekkel kedvet és propagandát csinálunk. Azonban dörösz lenne megfordítani a dolgot és az egész nemzet testnevelését ezeknek a reprezentatív sporteseményeknek a szolgálatába állítani. A sportban a „sztárok” is fontosak, de nem magukban és önmagukért, hanem csak azért, hogy a tömegek sportját és fajtánk testi fejlettségét előbbre vigyék. Ezért helyezzük az Országos Testnevelési Tanács, a mindenkor kormánytal egyetértően, a vidék sportjának támogatására, arra különösen, hogy amennyire a szűkös anyagi körülmények lehetővé teszik, a vidék városaiiban, falvaiban sportintézmények létesüljenek.

Sajnos, az anyagi eszközök nincsenek annyiban a cél fontosságát, főként, a világ kultúrnezetei fokozottan erőfeszítést fejtenek ki, hogy helyes táplálkozással, a közegészségű és a higiénia fejlesztésével és nem utolsósorban, hanem legelőször a testnevelés tervszerű kitépítésével az emberanyagot javítsanak, akkor nekünk, — akiknek ép elég okunk van arra, hogy nemzetünk erejét, ellenálló és teljesítő képességét növeljük, — szászorosan arra kellene törekednünk, hogy a nagy kultúrnezetek erőfeszítéseit ezen a téren túlszárnyaljuk. És ha ezt az erőt és teljesítő képességet növelni akarjuk, akkor elsősorban oda kell mennünk, ahol legnagyobb az elhanyagoltság, tehát a legnagyobb szükség van a segítségre. All az időtökben a falu népre.

A falu népe télen és ré. Amilyen

drága az idő tavasszal és nyáron, a nagy munkaidőben, éppen olyan olcsó a téli délutánokon. Ha lennének alkalmas tornahelyiségek, — szakszerű értelemben vett tornacsarnokok — nem is merek beszélni, — mennyivel több nyelvé munkát lehetne a mi egyszerű leventeintézményünk révén végeztetni! A nevelő munka alatt értem a testi és lelki nevelést egyaránt, a kettőt együtt teljes harmoniában. Ehhez még csak az kellene, hogy hivatos, képzett oktatók vegyék kezükbe az ifjúságot, akik nemcsak sportot oktatnának teljes szakszerűséggel, de megértetnék a testnevelésnek az egyénekre és a nemzetre kiható fontosságát is és megismertetnék az ifjúságot az egészséges élet feltételeivel.

A leventeintézmény, ha anyagiak hiányában ma még nem is kimerítően és tökéletesen, de mégis megoldotta az iskolán kívüli testnevelést. De mi történik a nőkel? És pedig a levente-korban lévő nők testnevelésével? Sajnos, semmi. A kultúrnezetek, különösen az északi népek, régen rájöttek arra, hogy testben elsatnyult anyák nem alkalmasak arra, hogy a generáción javítsanak.

A női testnevelés terén nálunk és főleg vidéken sajátságos álszemérem uralkodik. Mintha a női testnevelés a női létezés jelentését, a női sportolás, valami elítélendő ledérség volna. Pedig ez óriási tévedés. Budapestén a mult év őszén az iskolába már nem járó munkás és hivatalnoknők számára a város különböző részein ingyenes torna és sporttanfolyamokat rendeztünk. Ezek meglepően szép eredménnyel jártak. Ha tiszter anynyi tanfolyamot indíthatunk volna meg, annak is lett volna, bőven, önként jelentkező növendéke. A vidéki városokban is meg kell ezeket a tanfolyamokat kisérelni. Ahogy a test és lélek harmoniája jelent csak egész eredményt a nevelés szempontjából, éppen úgy, ha az eddiginél valóban különb, ellenállóbb nemzedék a célunk, ennek eléréséhez a férfiak és nők párhuzamos, túlszárnyaló mentes, rendszeres testnevelésére és ennek révén, az eddiginél egészségesebb életberendezésre van szükség.

Az erőforrás, a sportban is, a magyar vidék. Ennek a forrásnak van a sport, sem más téren sem szabad kiapadnia, mert ennek a forrásnak a bősége záloga csonka országunk újraéledésének!

## Meghívó.

A Sálgótarján Kaszinó 1938. évi június hó 25-én, ideiglenes helyiségében, a Kis Gyuláné-féle vendéglőben tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

### Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag kijelölése.
  2. Igazgató jelentése.
  3. Alapszabály módosítás.
  4. Esetleges indítványok.
- Indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal az igazgatóhoz adandók be.

Sálgótarján, 1938. június hó 15.

Bérczi S. k. elnök.

**Szent Erzsébet Nőegylet** elnöksége hálás köszönettel nyugtázza népünnepélyén adományozott alábbi felülszítéseket: N. N. 5 P, Kiss Lajos 4 P, Krepuska Géza 2 P, Horváth Lajosné 2 P, dr. Holczek Béla 1 60 P, Holló Klári 1 20 P, özv. Kurucz Lajosné, Zsebe Antalné, Tóth Gyuláné 1—1 P, Bolner Pál, Szabó Dezső, Liszvánszky A. 80—80 L, Nagy Bertalané, Krajcovic Gyula 60—60 L, Jakubov Józsefné, Jakabi Pálné, Králík Rezsőné 50—50 L, N. N. 30 fill, Duda L. 20 fill, Molnár N. 5 P, Dr. Förster K. 3 pengő.

**Felhívás!** A magyar háziipari termelés áruértékesítési központja a H. I. Sz. felhívja mindazokat, akik házimunkázásról, szövésről, fonásról, gyékény-és kosárháztól, fahorgasztól, gyermekjátékok készítésétől vagy bármely más népművészeti vonatkozásban figyelemreméltó munkával foglalkoznak, közzéjük címüket a Háziiparosok és Iparművészek Szövetkezte Igazgatóságával, Budapest, VII. Erzsébet körút 32. sz.

## SALGÓ SERLEG CSOPORT mint ELASZ. Mátavidéki III. osztály HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: Sálgótarján, Fő-utca 244. szám. — Kései: TÁBORI GYULA főtitkár.

### A. Csoport.

#### Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1938. évi június hó 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

A május 22-i ZISE—MRTK mérkőzés ügyében az MRTK beadványára, a Játékvezető Testület véleménye alapján a következő határozatot hozza:

A mérkőzés eredményét a szabályzat 207. §. 5. bekezdése a) pontja alapján megsemmisíti s azt f. hó 19.-én semleges pályán (KBSE pálya) ZISE költségén, közös rendezőség mellett újrajátszani rendeli el. (Csapatok utiköltségét mindegyik fél maga fizeti.) Továbbá a 333. §. b) pontja s a 363. §., valamint a 352. §. b) pontja alapján az eddig kiírt pályafelfüggesztési jog figyelmen kívül hagyásával, de annak megszüntetése mellett, az ősi bajnokság megkezdési idejére 1 hétre felfüggeszti a ZISE pályaválasztó jogát arra a bajnoki mérkőzésre, amely legelőször van saját pályájára kisorsolva. Ezen mérkőzést ZISE saját rendezésében ugyancsak a semleges KBSE pályán tartozik lejátszani. Egyben felszólítja ZISE-t, hogy a jövőben mérkőzéseire káthatalomról gondoskodjon.

Tudomásul veszi ZISE-nek fenti mérkőzéssel kapcsolatos utólagos írásbeli bejelentését, miszerint Greguss József a ZISE egyesületén kívülálló egyén bántalmazta a szóbanforgó mérkőzésen a játékvezetőt.

A fegyelmiszabályzat 348. §. b) pontja alapján a játékvezető bántalmazó Greguss József egyént 2 évre eltiltja a ZISE pályafutogatási jogától.

Felszólítja BSE II-t, hogy a következő egyesbírói ülésre jelentse, hogy a június hó 5-i BSE II.—ZISE mérkőzés idejéről és helyéről mint rendező fél miért nem értesítette ZISE-t.

Schrenk Károly PBÜSE III. játékost a fegyelmiszabályzat 327. §. a) pontja alapján 1 hétre eltiltja a játéktól június hó 5-től június hó 13-ig. Egyben felkéri Tóth Kálmán játékvezető urat, hogy különösen játékos kiállítások esetén a bíró-jelentést rendeltetési helyére idejében juttassa el.

Vass Ferenc PBÜSE III. játékost a

fegyelmiszabályzat 327. §. a) pontja alapján 2 hétre eltiltja a játéktól június 12-től június 27-ig.

Tábori Gyula előadó.

Weiss Arnold egyesbíró.

### B. Csoport.

#### Egyesbírói határozatok.

Kivonat az egyesbíró 1938. évi június hó 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A SAC-nak beadványát a 16-ára kitűzött SISE—SAC mérkőzés ügyében tudomásul veszi, miszerint a SAC ezen mérkőzést indoklással SISE javára lemondja. Ezen mérkőzés 2 pontját az egyesbíró a 212. §. alapján gólarány nélkül SISE javára írja.

Kovács Béla SAC és Répás Balázs MLK játékosokat a fegyelmiszabályzat 329. §. a) pontja alapján 1 óra eltiltja a játéktól, június 12-től július 12-ig. Egyben utasítja MLK-t, hogy Répás Balázs fényképez igazolványát azonnal küldje be.

Igazolja a következő mérkőzések eredményeit.

KBSE II—ETK 1:1, SSE II—MRTK 18:0, PBÜSE III—SBTC III 3:2, NOSE—ZISE 8:1, SSE III—PBÜSE III 4:2, SBTC III—KBSE II 14:0, ETK—NOSE 3:2, PBTK—VAC 5:4, SISE—PBTK 2:1, MLK—SAC 6:4.

SISE—SAC 0:0 gólaránnyal SISE javára.

Tábori Gyula egyesbíró.

### Értesítés!

Értesitem Forgács intézőjét, hogy az SBTC Forgács nevében aláírásával, de egyesületi bélyegző és szabályszerű aláírás nélkül betervezett fellebbezését az SBTC Forgács büntetés ügyében nem terjesztetem fel a Fellebbezési Bizottsághoz, mert mire az ott tárgyalás alá kerül, aktualitását elvesztette, mivel az SBTC Forgácsra kiírt büntetés ennek a sportvezető, illetve a bajnokságának befejezéséig szól. A bajnokság június 19-én befejezést nyer i az SBTC Forgács kiírt büntetés ezzel a dátummal lejár.

De a Fellebbezési Bizottság alaki bírája és a fellebbezési díj be nem fizetése miatt ugysem tárgyalta volna.

Tábori Gyula főtitkár.

## Felhívás!

VITÉZ KARAY BÉLA ny. százados, engedélyezett galopp ügőő

## BOOKMAKER

FOGADÁSI IRODÁJÁT Sálgótarjánban

Fő-utca 21. szám alatt megnyitotta.

Telefon 61. Fogadások 3- Pengőfől.

**Sálgótarján.** Nagy ismerettséggel rendelkező rádió műszerész és technikus állást keres. „RÁDIO” jelígre a kiadó-hivatalba.

A magy. kir. állami rendőrség sálgótarjáni kapitánysága.

1062/1938.

## Értesítés.

A Székesfőváros törvényhatósági bizottsága az 1938. évi május hó 11-én és folytatódó 13-án tartott rendes közgyűlésében hozott 204/1938. kgy. számú közgyűlési határozatában kimondotta, hogy a személyszállító gépjárművek utáni vámszedési jogot felfüggesztette.

A Székesfőváros törvényhatósági bizottságának ezen elhatározása értelmében a személyszállító gépjárművek városi vámszedés nélkül mehetnek a Székesfőváros zárt területére.

Ezen vámszedésmentes kifejezetten csak személyszállító gépjárművekre vonatkozik.

Sálgótarján, 1938. június 15-én.

A kapitányság vezetője:

Dr. Jánosy Ödön

m. kir. rendőrkapitány.

**Magyar gyermeknek magyar játékok!** A Háziiparosok és Iparművészek Szövetkezeti mozgalmat indít a játéktárak háziipari készítésének előmozdítására. Felhívjuk a falusi lakosságot, hogy mindazok, akik faragott, festett vagy bármely más módon előállított gyermekjátékokra alkalmas holmik előállításával foglalkoznak vagy ügyesimre vállalkozni tudnak, közzéjük címüket a Szövetkezet igazgatóságával (Budapest, VII. Erzsébet krt. 32.)

**Az Állami gépjárművezetőkép-ző (sofőr) tanfolyam a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló intézetben** (Bpest, VIII. József-körút 6.) július 4-én este fél 7 órakor nyílik meg. Beírás a felvételihez azükséges úrlapok kiadása napsonta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában. Igazgatóság.

Sálgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

306/1938.

A főiskolai tanulók segélyezése.

## Hirdetmény.

Sálgótarján m. város közönsége a főiskolai hallgatókat évi 244 P 80 fillér segéllyel támogatja.

Ezen segélyre pályázatot hirdetek és felhívom a segélyt elnyerni óhajtokat, hogy a város képviselőtestületéhez intézett és születési anyakönyvi kivonattal, érettségi és erkölcsi, valamint a szülők vagyoni viszonyait feltüntető bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket f. évi július hó 20-ig nyújtsák be. A később beérkező kérelmek figyelembe véve nem lesznek.

Sálgótarján, 1938. június 3.

A polgármester helyett

Dr. Fügös Béla

főjegyző.